

DOI:10.35774/app2022.03.063
УДК 342.951

Юрій Ніронка,

кандидат юридичних наук,
директор ТОВ «Юрнікус», адвокат
ORCID: orcid.org/0000-0001-5772-7540

ОГЛЯД ЗАКОНОПРОЄКТІВ «ПРО ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ»

Вказано на активний розгляд народними депутатами та науковцями проблематики громадського контролю, у тому числі в різних сферах суспільного життя. Прийняття закону «Про громадський контроль» буде сприяти встановленню ефективної діяльності органів державної влади, попередженню корупції, усуненню негативних явищ у їх функціонуванні. Наведено стислий аналіз законопроектів, які подані до Верховної Ради України на обговорення. Відмічено визначення в них таких понять, як громадський контроль, правові засади його здійснення, предмет і об'єкт контролю, принципи, завдання, суб'єкти, їх права та обов'язки, організаційні форми, порядок та процедури здійснення, проведення різних заходів, основні вимоги та обмеження в процесі здійснення громадського контролю, гарантії реалізації; містяться інші правові положення. Окремі з них обговорюються в комітетах Верховної Ради України, інші відхилені після першого розгляду. Вказано на такі основні недоліки поданих для обговорення в законодавчий орган законопроектів, як неузгодження правових положень законопроектів із чинними законами, нечіткість визначення окремих процедур у проведенні громадського контролю, невідповідність деяких проєктів вимогам антикорупційного законодавства, концептуальні погрішності. Безпосередньо аналіз законопроектів науковці не проводять, однак в окремих публікаціях згадується про прийняття таких законопроектів та зазначається про наявність у них прогалин і недоліків.

Ключові слова: громадський контроль, законопроект, недоліки, прогалини, правові положення.

Nironka Yu.

OVERVIEW OF BILLS «ON PUBLIC CONTROL»

The issues of public control, including in various spheres of public life, have been actively considered by people's deputies and scientists. The relevance of the study is that the adoption of the law «On Public Control» will contribute to the establishment of effective activities of public authorities, prevention of corruption, elimination of negative phenomena in their functioning. The purpose of the article is to analyze the state of development of individual bills on public control, identify shortcomings in them, indicate the elimination of omissions and ways to supplement legal provisions. A brief analysis of the bills submitted to the Verkhovna Rada of Ukraine for discussion is presented. In particular, these are the bills – «On Public Control» from 14.04. № 4697, «On public control» dated 13.11.2015 №2737-1, «Legal and organizational principles of public control and public dialogue in Ukraine» dated 30.04.2021 №5458, «System of public control over traffic» dated 16.07.2021 № 5798, «On civil control over the activities of authorities, their officials and officials» from 07.08.2018 № 9013. They noted the definition of the concept of public control, the legal basis for its implementation, the subject and object of control, principles, objectives, sub-projects, their rights and responsibilities, various organizational forms, procedures and procedures for implementation, control measures, basic requirements and restrictions on public control, guarantees of implementation and other legal provisions. It was stated that some of the bills are being discussed in the committees of the Verkhovna Rada of Ukraine, but some of them were rejected after the first reading. The main shortcomings of the bills submitted for discussion to the legislature are the inconsistency of certain legal provisions of the bills with current laws, ambiguity in defining certain procedures and procedures for public control, non-compliance of some projects with anti-corruption legislation, conceptual errors and other legislative omissions. It is noted that scientists do not actually analyze bills directly, but several publications mention the adoption of such bills, indicate the presence of gaps and shortcomings in them, offer indicative content versions of bills that will help improve them.

Keywords: public control, bill, shortcomings, gaps, legal provisions

Постановка проблеми. Прийняття закону «Про громадський контроль» буде сприяти встановленню ефективної діяльності органів державної влади, попередженню корупції, усуненню негативних явищ у їх функціонуванні. Громадський контроль за діяльністю органів державної влади діє у всіх зарубіжних країнах і довів свою актуальність. Однак аналіз зарубіжної практики вказує на відсутність відповідних норм та законів.

© Юрій Ніронка, 2022

В Україні розроблено декілька законопроектів про громадський контроль, зокрема про громадський контроль у різних сферах суспільного життя. Проте недосконалість викладу правових положень призвело лише до їх обговорення у законодавчому органі, висловлення критичних зауважень, а не прийняття. Надалі розробники таких законопроектів, на нашу думку, не доопрацювали їх до належного рівня. Про це говорить той факт, що їх так і не було подано для наступного обговорення. Зазначене піднімає питання про необхідність критичного огляду законопроектів про громадський контроль з метою усунення наявних недоліків та сприяння удосконаленню їхньої розробки на перспективу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляд різних аспектів громадського контролю фахівцями здійснюється досить активно (Д. С. Бондаренко, С. Ф. Денисюк, В. А. Дорошенко, А. Г. Кашнікович, С. А. Косінов, С. М. Кушнір, М. О. Кравець, С. В. Медведенко, Р. В. Миронюк, Т. В. Наливайко, Л. Р. Наливайко, О. О. Новиков, О. В. Савченко, І. О. Сквірський, А. Ф. Орешкова, М. М. Терещенко, Т. В. Чехович та ін.), зокрема наводяться авторські визначення поняття «громадський контроль» [1], його організаційні форми, сутність та зміст [2], громадський контроль за діяльністю поліції [3], громадський контроль як механізм попередження порушень у сфері охорони здоров'я [4], пропонується орієнтовний зміст такого законопроекту [5] та досліджуються інші актуальні питання. Безпосередньо аналіз законопроектів науковці не проводять, однак в окремих публікаціях згадується про прийняття таких законопроектів [6] та зазначається наявність у них прогалин і недоліків [7, с. 4]).

Метою статті є аналіз стану розроблення окремих законопроектів про громадський контроль, виявлення в них недоліків, їх усунення та напрямки доповнення правових положень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Окремі аспекти громадського контролю встановлені законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, підзаконними актами міністерств та відомств. Зокрема, це закони України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР, «Про об'єднання громадян» від 22.03.2012 р. № 4572-VI, «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997р. №280/97-ВР; укази Президента України «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування» від 07.02.2008р. №109/2008, «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» від 26.02.2016 р. № 68, Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади» від 05.11.2008 р. № 976 та інші правові документи.

Здійснюється активна робота з розробки законопроектів про громадський контроль та його реалізація в різних сферах суспільного життя. Окремі із них проходять обговорення в комітетах ВРУ, інші відхилені після розгляду. Наведемо окремі приклади.

У Верховну Раду України (далі – ВРУ) в різний час надійшло декілька законопроектів про громадський контроль, однак жоден із них на сьогоднішній день не став законом.

Критичний аналіз законопроектів про громадський контроль свідчить, що в них визначається сфера дії закону, правові засади його здійснення, формулюються поняття, принципи та цілі громадського контролю, державні гарантії у сфері здійснення громадського контролю, суб'єкти та об'єкти громадського контролю, механізм та процедури його здійснення, права та обов'язки суб'єктів та об'єктів громадського контролю, основні вимоги та обмеження при здійсненні громадського контролю, конфлікту інтересів при його реалізації.

Однак підставами неприйняття законопроектів є наявність у них значних недоліків, зокрема які повторюються навіть після роботи над ним. Так, у доопрацьованому законопроекті «Про громадський контроль» від 13.11.2015 р. №2737-1 передбачені завдання та способи здійснення громадського контролю за своїм змістом мають ознаки державного контролю, проте суб'єктами його здійснення визначаються громадські об'єднання; вказаний у проекті механізм громадського контролю фактично зобов'язує державний апарат підпорядковуватись громадським об'єднанням; у проекті передбачено й право суб'єктів громадського контролю на участь у проведенні спільно із спеціально уповноваженими державними органами перевірок інформації про правопорушення об'єктами громадського контролю, але не пропонується порядок таких спільних перевірок, у зв'язку з чим реалізація вказаного положення на практиці проблематична: положення проекту щодо порядку здійснення громадського контролю у багатьох випадках нечітко або незрозуміле, що викличе труднощі під час правозастосування; передбачається право суб'єктів громадського контролю брати участь у засіданнях громадських рад, що функціонують при об'єктах громадського контролю, але порядок реалізації цього права у проекті не визначається. Ці та інші зауваження сприяли

прийняттю Головним управлінням ВРУ Висновку на концептуальну неприйнятність цього законопроекту. Законопроект було знято з розгляду 01.11.2016 р. [8].

Законопроекти про громадський контроль відкликаються з підстав невідповідності проекту вимогам антикорупційного законодавства. Так, було відкликано Проект Закону України «Про громадський контроль» від 14.04.2014 р. № 4697. Головний комітет з підготовки і попереднього розгляду цього законопроекту – Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування ВРУ дійшов висновку, що Проект акта не відповідає вимогам антикорупційного законодавства (рішення Комітету від 21.05.2014 р., протокол № 40). Згідно з результатами громадської антикорупційної експертизи законопроект містить прогалини правового регулювання, а частина його норм сприятиме широті адміністративного розсуду. Тому застосування окремих його положень призведе до збільшення дискреції правозастосовного органу і подальшого вчинення корупційних правопорушень. Наведемо лише один приклад. Так, згідно з частиною 2 ст. 6 законопроекту гарантується «участь суб'єктів громадського контролю у роботі колегіальних органів об'єктів громадського контролю». Проте не визначено, про які саме колегіальні органи йдеться. Таке формулювання означатиме можливість участі суб'єктів громадського контролю, наприклад у загальних зборах акціонерів, що суперечить ст. 34 Закону «Про акціонерні товариства». Тим самим створюються підстави для втручання у діяльність суб'єктів господарювання, що може бути використано певними суб'єктами з метою вимагання й отримання неправомірної вигоди, зокрема плати за «перешкоджання такому втручання». Також згідно із законопроектом суттєво звужується право громадськості на участь у заходах щодо запобігання і протидії корупції – порівняно з вимогами ст. 16 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», а також багатьох інших законів, які практично нічим не обмежують контрольні та інші права громадських організацій. Законопроект було відкликано 27.11.2014 р. [9].

Розроблено законопроекти про:

«Правові та організаційні засади громадського контролю та громадського діалогу в Україні» (законопроект від 30.04.2021 р. № 5458). Законопроект, як зазначено у пояснювальній записці до нього, визначає правові та організаційні засади здійснення громадського контролю за діяльністю органів влади, їх посадових і службових осіб щодо виконання ними вимог Конституції і законів України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана ВРУ, інших актів законодавства, що визначають права і свободи людини й громадянина, та механізм їх реалізації і встановлює відповідальність цих органів, посадових і службових осіб, а також державні гарантії у сфері здійснення громадського контролю і громадського діалогу. Громадський контроль визначається як одна із форм реалізації конституційних повноважень народу, що полягає у безпосередньому, безоплатному контролі громадянами України, зокрема членами політичних партій, громадських об'єднань, інших інститутів громадянського суспільства, за діяльністю органів влади, їх посадових і службових осіб з метою нагляду, перевірки та оцінки діяльності об'єктів громадського контролю щодо відповідності актам законодавства та суспільним інтересам з контролю за відповідністю діяльності об'єктів громадського контролю, та за дотриманням ними державної дисципліни; громадський діалог як процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами громадського діалогу, які представляють суспільні інтереси, та органів державної влади з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин [10]. Законопроект проходить опрацювання у комітетах ВРУ.

Систему громадського контролю за дорожнім рухом (законопроект від 16.07.2021 р. № 5798). Мета законопроекту – докорінне зменшення кількості аварій та смертності на дорогах, збільшення прозорості роботи Національної поліції України. Він дасть можливість громадянам фіксувати на свої смартфони особливо небезпечні порушення правил дорожнього руху, такі як: проїзд на червоне світло; перетинання подвійної суцільної смуги; порушення правил проїзду через залізничні переїзди. Законопроект отримав позитивну оцінку та підтримку Комітету Верховної Ради з правоохоронної діяльності [11], за наслідками розгляду у першому читанні був рекомендований для прийняття за основу [12].

Недоліки та упущення законопроекту про громадянський контроль за діяльністю органів влади, їх посадових і службових осіб (законопроект від 07.08.2018 р. № 9013) призвели до його зняття з розгляду 29.08.2019 р. Цей законопроект на підставі статті 5 Конституції України встановлював право та визначав механізм здійснення громадянського контролю за діяльністю органів влади, їх посадових і службових осіб щодо виконання ними вимог Конституції і законів України, інших актів законодавства, що визначають права і свободи людини й громадянина та механізм їх реалізації; він встановлював відповідальність цих органів, посадових і службових осіб [13]. Однак мав значні недоліки.

Фахівці розробляють законопроекти з різних напрямків громадського контролю, зокрема за землекористування [14]. Так, у законопроекті «Про громадський контроль за використанням та охороною земель», розробленому І. О. Новаковською, земля в межах території України визначається як об'єкт громадського контролю та охорони, визначаються його завдання та принципи здійснення, такі суб'єкти громадського контролю, як громадські об'єднання та громадські інспектори, повноваження громадських об'єднань, права, обов'язки та стимулювання діяльності громадських інспекторів, організація та порядок здійснення громадського контролю, громадська експертиза документації із землеустрою та містобудівної документації, фінансове та матеріальне забезпечення діяльності громадських інспекторів, прикінцеві положення. Звичайно, такий стислий зміст законопроекту не передбачає можливості його прийняття, але надалі може бути позитивною основою для розробки базового закону у цій сфері.

Науковці зазначають про необхідність більшої правової регламентації напрямів, форм, процедур та іншого механізму громадського контролю. Зокрема щодо відповідальності посадових осіб за протидію чи бездіяльність щодо суб'єктів громадського контролю, механізму громадського контролю за доходами та розходами посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування [7, с. 29]. Актуальна розробка дієвого механізму реалізації матеріалів громадського бюджетного контролю, який би передбачав обов'язок органів місцевого самоврядування публікувати у ЗМІ та відображати на відповідних веб-сайтах розгорнуту інформацію про виконання бюджетних програм, використання бюджетних коштів [15]. Одна із проблем – ігнорування концептуального бачення проблеми організації та здійснення громадського контролю в Україні, що стало основною причиною низької якості пропонованих законопроектів. Вирішення проблеми законодавчого регулювання громадського контролю в Україні має розпочинатися з вироблення науково-практичної Концепції законопроекту, яка становитиме фундаментальну основу майбутнього закону [16, с. 41].

Висновки. Отже, розроблення законопроектів про громадський контроль в Україні здійснюється вже тривалий час. Деякі аспекти громадського контролю встановлені законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, підзаконними актами міністерств та відомств. Народні депутати та науковці здійснюють активну роботу з розробки законопроектів про громадський контроль у різних сферах суспільного життя. Окремі з них проходять обговорення у комітетах ВРУ, інші відхилені після розгляду. До основних недоліків поданих для обговорення в законодавчий орган законопроектів належить неузгодження правових положень законопроектів із чинним законами, нечіткість визначення окремих процедур у проведенні громадського контролю, невідповідність деяких проектів вимогам антикорупційного законодавства, концептуальні погрішності.

Прийняття базового досконалого закону про громадський контроль ще потребує кропіткої роботи його розробників із врахуванням вказаних та інших зауважень.

Список використаних джерел

1. Новиков О. О. Громадський контроль як інструмент підвищення ефективності державного управління : дис. ... канд. наук з держ. управління. Київ, 2021. 220 с.
2. Сквірський І. О. Організаційні форми громадського контролю: сутність та зміст. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2013. Серія : Право. Вип. 22. Ч. I. Том 2. С. 223–227.
3. Миронюк Р. В. Громадський контроль за діяльністю поліції : монограф. Дніпро : Дніпроп держ. ун-т внутр. справ. 2020. 134 с.
4. Семигіна Т. В. Громадський контроль як механізм попередження порушень у сфері охорони здоров'я. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4132/Semyhina_hromadskyi_kontrol%20.pdf (дата звернення: 20.05.2022).
5. Дорошенко В. А. Деякі аспекти удосконалення чинного законодавства у сфері здійснення громадського контролю в Україні. Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття. Харків, 2019. С. 88–91.
6. Чехович Т. В. Громадський контроль у системі засобів гарантування та реалізації принципу рівності перед законом у сфері публічного управління. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Спецвипуск. Т. 2. 2019. С. 3–8.
7. Кушнір С. М. Правові засади організації та здійснення громадського контролю в Україні. *Bulletin of Zaporizhzhya National University*. 2011. № 1. С. 26–30.

8. Висновок на проєкт Закону України «Про громадський контроль» (реєстр. № 2737-1 від 13.11.2015 р. доопрацьований) URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55101 (дата звернення: 20.05.2022).
9. Проєкт Закону про громадський контроль. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=50646(дата звернення: 20.05.2022)
10. Про правові та організаційні засади громадського контролю та громадського діалогу в Україні : Законопроект. Реєстрація у ВРУ 30.04.2021 за № 5458 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71831 (дата звернення: 20.05.2022).
11. Парламентський комітет підтримав законопроект про запуск системи громадського контролю дорожнього руху. URL: <https://ar.porady.org.ua/komitet-vru-z-pravookhoronnoyi-diyalnosti-pidtrymav-zakonoprojekt-pro-hromadskyyu-kontrol-dorozhnoho> (дата звернення: 20.05.2022).
12. ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ. Комітет з питань правоохоронної діяльності. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/doc_557440.pdf (дата звернення: 20.05.2022).
13. Про громадянський контроль за діяльністю органів влади, їх посадових і службових осіб: Законопроект від 07.08.2018 № 9013. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6YD00A.html (дата звернення: 20.05.2022).
14. Новаковська І. О. Регулювання громадського контролю землекористування. Економіка АПК. 2016. № 9. С. 43–50.
15. Кадала В. В., Черній А. А. Проблеми здійснення громадського контролю за використанням коштів місцевих бюджетів. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/298.pdf> (дата звернення: 20.05.2022).
16. Дніпров О. С. Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади: проблеми законодавчого регулювання. Прикарпатський юридичний вісник. Вип. 3(32). 2020. С. 27–42.

References

1. Novykov, O. O. (2021). *Hromadskiy kontrol yak instrument pidvyshchennia efektyvnosti derzhavnoho upravlinnia [Public control as a tool to increase the efficiency of public administration]*. Dys. na zdob. nauk. stup. kand. nauk z derzh. upravlinnia [in Ukrainian].
2. Skvirskiy, I. O. (2013). Orhanizatsiini formy hromadskoho kontroliu: sutnist ta zmist [Organizational forms of public control: essence and content]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya PRAVO - Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University, Series of LAW, 22 (I), 2, 223-227* [in Ukrainian].
3. Myroniuk, R. V. (2020). *Hromadskiy kontrol za diialnistiu politsii. [Public control over police activities]: monohraf. Dnipro* [in Ukrainian].
4. Semyhina, T. V. *Hromadskiy kontrol yak mekhanizm poperedzhennia porushen u sferi okhorony zdorovia. [Public control as a mechanism to prevent health violations]*. Retrieved from http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/1234_56789/4132/Semyhina_hromadskiy_kontrol%20.pdf [in Ukrainian].
5. Doroshenko, V. A. (2019). Deiaki aspekty udoskonalennia chynnoho zakonodavstva u sferi zdiisnennia hromadskoho kontroliu v Ukraini. [Some aspects of improving the current legislation in the field of public control in Ukraine]. *Teoretychni pytannia yurysprudentsii i problemy pravozastosuvannia: vyklyky XXI stolittia – Theoretical issues of jurisprudence and problems of law enforcement: challenges of the 21st century, 88-91* [in Ukraine].
6. Chekhovych, T. V. (2019). Hromadskiy kontrol u systemi zasobiv harantuvannia ta realizatsii pryntsyphu rivnosti pered zakonom u sferi publicnoho upravlinnia. [Public control in the system of means of guaranteeing and implementing the principle of equality before the law in the field of public administration]. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii – Actual problems of domestic jurisprudence, Spetsvyypusk, 2, 3-8.* [in Ukrainian].
7. Kushnir, S.M. (2011). Pravovi zasady orhanizatsii ta zdiisnennia hromadskoho kontroliu v Ukraini. [Legal bases of organization and implementation of public control in Ukraine.]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Zaporizhzhya National University, 1, 26-30* [in Ukrainian].
8. *Vysnovok na proiekt Zakonu Ukrainy «Pro hromadskiy kontrol» (2015, November 13) [Opinion on the draft Law of Ukraine «On Public Control»]* (reiestr. № 2737-1 doopratsovanyi). Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55101 [in Ukrainian].

9. *Proiekt Zakonu pro hromadskyi control [Draft Law on Public Control] (2014, April 14)*. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=50646 [in Ukrainian].
10. *Pro pravovi ta orhanizatsiini zasady hromadskoho kontroliu ta hromadskoho dialohu v Ukraini. (2021, April 30) [On legal and organizational principles of public control and public dialogue in Ukraine]*. Zakonoproiekt №5458 Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71831 [in Ukrainian].
11. *Parlamentskyi komitet pidtrymav zakonoproiekt pro zapusk systemy hromadskoho kontroliu dorozhnoho rukhu [The parliamentary committee supported the bill on the launch of a public traffic control system]*. Retrieved from <https://ar.porady.org.ua/komitet-vru-z-pravookhoronnoyi-diyalnosti-pidtrymav-zakonoproiekt-pro-hromadskyy-kontrol-dorozhnoho> [in Ukrainian].
12. *Komitet z pytan pravookhoronnoi diialnosti [Verkhovna Rada of Ukraine. Law Enforcement Committee]*. Retrieved from file:///C:/Users/user/Downloads/doc_557440.pdf [in Ukrainian].
13. *Pro hromadianskyi kontrol za diialnistiu orhaniv vlady, yikh posadovykh i sluzhbovykh osib. (2018, August 7) [On civil control over activity of authorities, their officials and officials]*. Zakonoproiekt № 9013. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6YD00A.html [in Ukrainian].
14. Novakovska, I. O. (2016). Rehuliuвання громадського контролю землекористування. [Regulation of public control of land use]. *Ekonomika APK – Economy of ACK*, 9, 43-50 [in Ukrainian].
15. Kadala, V. V., Chernii, A.A. *Problemy zdiisnennia hromadskoho kontroliu za vykorystanniam koshtiv mistsevykh biudzhetiv [Problems of public control over the use of local budgets]*. Retrieved from: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/298.pdf> [in Ukrainian].
16. Dniprov, O. S. (2020). Administratyvno-pravovi zasady hromadskoho kontroliu za diialnistiu orhaniv vykonavchoi vlady: problemy zakonodavchoho rehuliuвання. [Administrative and legal principles of public control over the activities of executive bodies: problems of legislative regulation]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Carpathian Legal Gazette*, 3(32), 27-42 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.09.2022.